

Ekofond

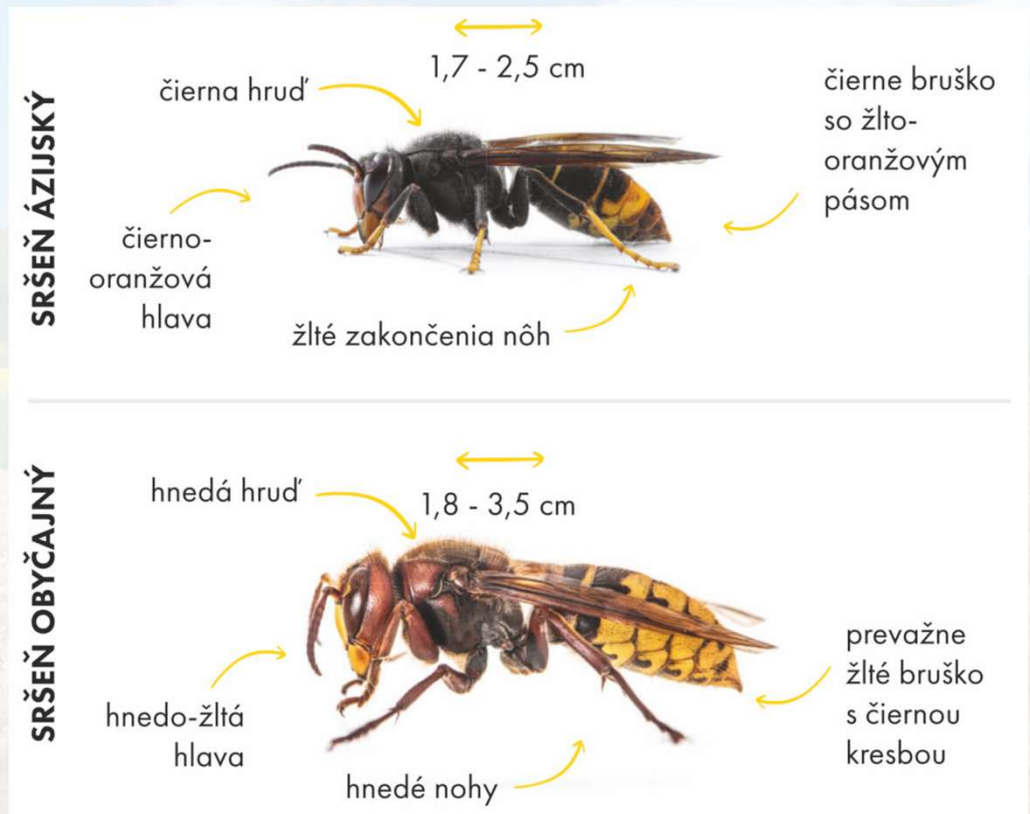
Efektívna ochrana pred sršňom ázijským:
Zabezpečenie materiálno-technického vybavenia
pre dobrovoľný hasičský zbor obce a realizácia
informačnej kampane v obci Zemplínske Hámre

Grantový program Ekofond SPP, n.o.

Zastavme sršňa ázijského 2024

Sršeň ázijský – Hrozba pre prírodu

- Sršeň ázijský (*Vespa velutina nigrithorax*) je invazívny druh pôvodom z Číny, ktorý bol do Európy náhodne zavlečený v roku 2004 spolu s čínskou keramikou.
- **Od roku 2024 je potvrdený výskyt aj u nás na Slovensku.** Predpokladá sa ďalšie šírenie do strednej Európy vrátane Slovenska.
- Rýchlo sa šíri a predstavuje hrozbu pre včely medonosné. **Tento invazívny druh ohrozuje produkciu medu a pôvodný opelujúci hmyz.** Útočí v skupinách a jedno sršnie hniezdo zkonsumuje jeden milión jedincov hmyzu za sezónu. Napáda úle a významne oslabuje včelstvá.
- **Okrem toho môže byť pri ohrození hniezda agresívny voči ľuďom.**

Biológia a životný cyklus sršňa ázijského

- Kráľovná zakladá na jar malé primárne hniezdo.
- Po narodení robotníc sa hniezdo zväčšuje a presúva na nové miesto.
- Na jeseň sa objavujú nové kráľovné a samce, staré hniezdo následne zaniká.
- Sršne prežívajú zimu len vo forme oplodnených kráľovien.

Porovnanie hniezda

- **Sršň ázijský si stavia hniezda vysoko v korunách stromov vo výške nad 10 metrov, avšak často v blízkosti ľudských obydlí (strechy domov, záhradné domčeky a pod). Hniezdo je guľovitého až hruškovitého tvaru, vysoké až 100 cm, s malým bočným otvorom.**
- Sršň obyčajný si stavia hniezda v dutinách stromov, opustených stodolách a pod. Hniezdo je oválneho tvaru, vysoké do 80 cm, s otvorom v dolnej časti hniezda.

Vplyv na včely medonosné

- **Sršeň ázijský je hlavný predátor včiel.**
- Loví včely pred úlom, pričom si odnáša len hrudnú časť s vysokým obsahom bielkovín.
- Útoky môžu výrazne oslabiť alebo zničiť celé včelstvo.
- Európske včely nemajú obranné mechanizmy proti sršňom ázijským.

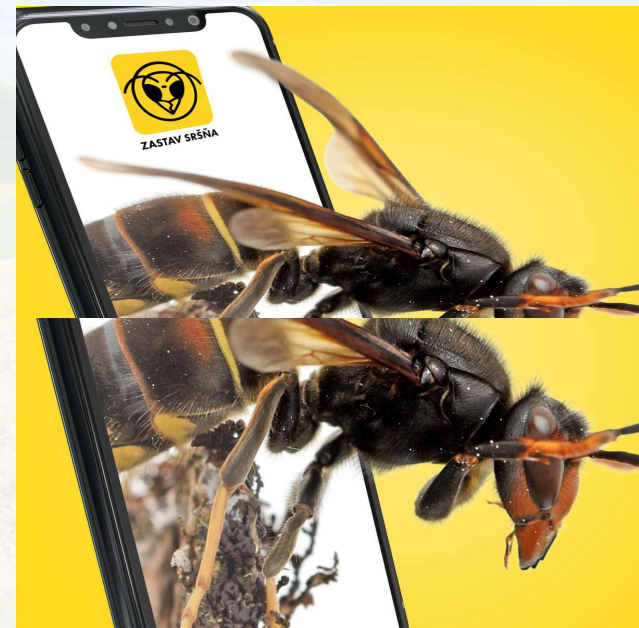

Naše ciele

1. Zvýšenie povedomia obyvateľov. **Najsilnejšou zbraňou v tomto boji sú vedomosti.** Je dôležité, aby sme vedeli sršňa ázijského a jeho hniezda rozpoznať a nahlasovať ich potenciálny výskyt na našom území. Len tak môžeme spolu zabrániť jeho premnoženiu a ochrániť naše včely a opel'ovače.
2. Monitorovanie výskytu sršňa a ochrana včelstiev.
3. Podpora dobrovoľníkov.

Stiahnite si prvú slovenskú aplikáciu na nahlasovanie sršňa ázijského.

Stiahnite si aplikáciu Zastav sršňa

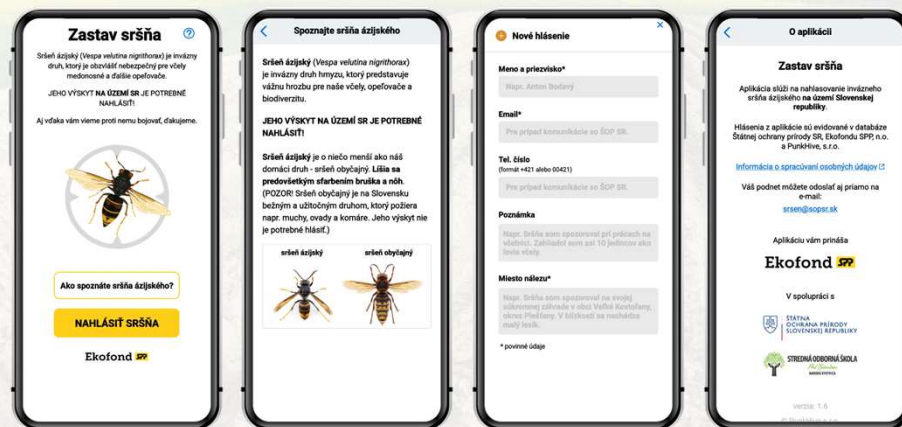
- Aplikácia slúži na **nahlasovanie výskytu sršňa ázijského na území Slovenskej republiky**.
- Hlásenia z aplikácie sú prepojené na **System rýchleho varovania**, ktorý spravuje Štátna ochrana prírody SR (ŠOP SR). V prípade, že sa bude Vaše hlásenie javiť ako pozitívny nález, **kontaktuje Vás zamestnanec ŠOP SR**, z dôvodu čo najpresnejšej lokalizácie miesta nálezu a prípadnej koordinácie zásahu. **Váš podnet môžete odoslať aj priamo** na e-mail: srsen@sopsr.sk.
- Pre **ľahšiu identifikáciu** nálezov je v aplikácii aj časť venovaná **rozpoznávacím znakom sršňa ázijského**.

V rokoch 2023 a 2024 sa sršeň ázijský objavil v susedných krajinách –**Maďarsku, Česku a Rakúsku**. Je pravdepodobné, že sa už vyskytuje aj u nás, **ale jeho výskyt na území SR zatiaľ nebol oficiálne potvrdený**.

Monitoring a nahlasovanie potenciálneho výskytu sú **efektívnymi nástrojmi** na reguláciu sršňa ázijského a **pomoc verejnosti** je veľmi dôležitá.

Zapojením sa do nahlasovania chránite naše včely a opel'ovače, ktoré sú nenahraditeľnou súčasťou našej prírody.

Aplikáciu vytvoril **Ekofond SPP** v spolupráci s **PunkHive, s.r.o., Štátnou ochranou prírody SR** a **SOS Pod Bánošom**.

Podpora od Ekofond SPP

Ekofond SPP, n.o. poskytol finančný príspevok vo výške 2 920 EUR na projekt „Efektívna ochrana pred sršňom ázijským“.

Cieľom bolo zabezpečenie materiálno-technického vybavenia pre dobrovoľný hasičský zbor v obci Zemplínske Hámre a realizácia informačnej kampane.

Zakúpené vybavenie a jeho hodnota:

1. Teleskopická tyč – 2 090 EUR
2. Postrekovač / rozprašovač – 199 EUR
3. Ochranná kombinéza – 600 EUR
4. Ochranné rukavice – 31 EUR

Ekofond

Výsledky a plán do budúcnosti

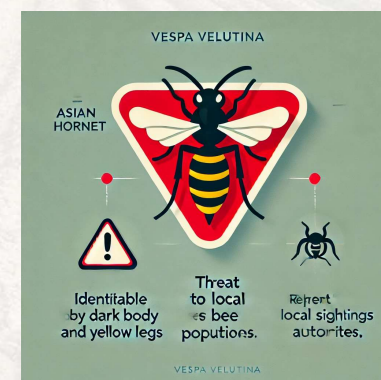
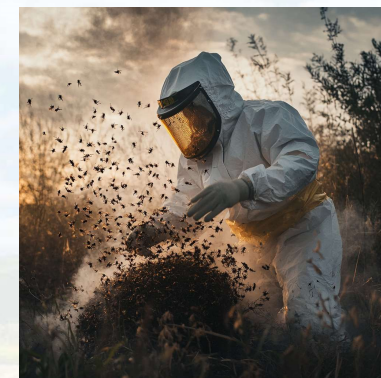
Po realizácii projektu bude Dobrovoľný hasičský zbor obce Zemplínske Hámre pokračovať v ďalších aktivitách, ktoré zabezpečia udržateľnosť projektu a zvýšia bezpečnosť obyvateľov obce.

1. Pravidelný monitoring a zásahy

- Vykonávať pravidelný monitoring výskytu sršňa ázijského v obci a okolí.
- Zriaďovať a viesť mapu výskytu hniezd a rizikových lokalít.
- Včas reagovať na hlásenia obyvateľov a odstraňovať hniezda pomocou zakúpeného vybavenia.
- Spolupracovať s odborníkmi na výskum sršňa ázijského a poskytovať im informácie.

2. Vzdelávanie a informovanie verejnosti

- Pokračovať v informačnej kampani o hrozbách sršňa ázijského a o tom, ako ho rozoznať.
- Organizovať prednášky pre školy, seniorov a širšiu verejnosť o bezpečnosti pri stretnutí so sršňom.
- Vytvoriť letáky a online materiály s inštrukciami pre obyvateľov, ako postupovať pri náleze hniezda.

Záver

„Tento projekt sa uskutočnil vďaka podpore Ekofondu SPP n.o.“

Ekofond

Použité zdroje:

Webová stránka Ekofond SPP n.o.

Dostupné z:

www.ekofondspp.sk

Adriana Diaz, Sophie Grünewald, Helena Proková, Wolfgang Wimmer: *Sršeň ázijský (Vespa velutina) jeho biológia, monitoring, kontrola a prevencia šírenia.*

Dostupné z:

www.blesabee.online/app/uploads/2023/04/SK_GUIDE_BOOK_V_ESPA_VELUTINA.pdf?dc_sc=eyJjb29raWVzIjoibm8iLCJlJloxNzI3OTQ0MTk2LCJlJloxODU3MDIyNjQwfQ%3D%3D-EKO-6773